

**LIETUVOS APLINKOS
APSAUGOS SISTEMOS
DARBUOTOJŲ
PROFESINĖ SAJUNGA**

Nacionalinio pareigūnų profesinių
sajungų susivienijimo narė

Identifikavimo kodas 302623077;
V. Mykolaičio - Putino g. 5, Vilnius, LT-03106;
el.p. info@pareigunai.lt;
tinklapis www.pareigunai.lt,
www.aplinkos-profsajunga.lt
tel. (8 5) 271 61 18, (8 671) 98974
faks. (8 5) 2123273
ats. sąskaita LT 04 5016 2000 1400 0646,
Pareigūnų kredito unija

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos
Vilniaus regiono aplinkos apsaugos
departamento direktoriui Ričardui Lazarevičiui
A.Juozapavičiaus g. 9, Vilnius LT-09311

2014-05-13 Nr. 52-36(14)

Kopija: pagal pridedamą adresatų sąrašą

DĖL SUMINĖS DARBO LAIKO APSKAITOS ĮVEDIMO

Lietuvos aplinkos apsaugos sistemos darbuotojų profesinė sąjunga (toliau – Profesinė sąjunga) susipažino su 2014 m. balandžio 30 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento direktoriaus įsakymo „Dėl suminės darbo laiko apskaitos“ (toliau – Įsakymas) bei šiuo įsakymu patvirtintos suminės darbo laiko apskaitos vedimo tvarkos (toliau – Tvarka) projektais.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 149 straipsnio nuostatomis, pateikiame Profesinės sąjungos nuomonę – prieštaravimą dėl suminės darbo laiko apskaitos įvedimo Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamente (toliau – Vilniaus RAAD).

Atkreipiame Jūsų dėmesį į tai, jog Įsakymo projekte remiamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugpjūčio 7 d. nutarimo Nr. 990 „Dėl darbo laiko nustatymo valstybės ir savivaldybių įmonėse, įstaigose ir organizacijose“ 2.7. punktu, kuris numato, jog tik šalių susitarimu gali būti nustatytas ne visas darbo dienos ar darbo savaitės darbo laikas, atskiras darbuotojo ar valstybės tarnautojo darbo grafikas, ir tik tokiu atveju šiame nutarime nustatyti reikalavimai dėl darbo laiko pradžios, pabaigos ir kasdienės darbo laiko trukmės netaikomi. Profesinės sąjungos duomenimis šalių susitarimo priimant Įsakymo projektą nebuvo ir atskiras valstybės tarnautojų darbo grafikas nustatomas vienašališkai, darbdavio iniciatyva bei valia, tokiu būdu yra pažeidžiamos minėtos teisės akto nuostatos.

Vilniaus RAAD dirbantys asmenys yra karjeros valstybės tarnautojai, kurie dirba įprastu darbo laiko režimu, t.y. 8 valandas per parą, 40 val. per savaitę, kaip tai nurodyta Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau - DK) 144 str. 1 d.. Pagal DK 144 str. 3 d. asmenų, dirbančių įprastu darbo laiko režimu, maksimalus darbo laikas per 7 dienas, įskaitant viršvalandžius, neturi viršyti 48 val., o pagal

DK 152 str. 1 d. darbuotojo viršvalandinis darbas per dvi dienas iš eilės neturi viršyti keturių valandų ir šimto dvidešimties valandų per metus. Darbo laikas, viršijantis numatytąjį DK 144 str. 1 d., privalo būti apmokamas pagal DK 193 str. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Vilniaus RAAD karjeros valstybės tarnautojams, dirbantiems įprastu darbo laiko režimu, paskyrus papildomu laiku atlikti funkcijas, neišvengiamai bus viršytas nustatytasis maksimalus darbo laikas, o už viršvalandžius darbdavys privalės mokėti ne mažiau kaip pusantro darbuotojo darbo užmokesčio. Pažymėtina dar ir tai, kad už darbą nakties metu arba valstybės tarnautojų poilsio dienomis, vadovaujantis DK 154 str. 1 d., 193 str. ir 194 str., taip pat privalo būti mokamas atitinkamai didesnis darbo užmokestis. Taigi tokių papildomų funkcijų Vilniaus RAAD pareigūnams pavedimas reikalauja papildomų lėšų iš biudžeto apmokant valstybės tarnautojams už susidariusius viršvalandžius, darbą nakties metu, švenčių ir poilsio dienomis.

Vadovaujantis DK 144 str. 1 d., 4 d., 147 str. 1 d. ir 2 d. darbuotojams yra nustatoma penkių darbo dienų savaitė su dviem poilsio dienomis, kitoks darbo laiko režimas gali būti nustatytas tik tam tikrų kategorijų darbuotojams. Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 14 d. nutarimo Nr. 587 „Dėl darbų, kuriuose gali būti taikoma iki dvidešimt keturių valandų per parą darbo laiko trukmė, sąrašo, darbo ir poilsio laiko ypatumų ekonominės veiklos srityse patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas) 1 p. bei DK 144 str. 4 d., siekiant įvesti pamaininį darbo laiko režimą, būtina išpildyti visas tris sąlygas: a) tam tikra pareigybė turi patekti į darbuotojų, galinčių dirbti 24 valandas, sąrašą; b) dienos (pamainos) trukmė gali būti ilgesnė negu 8 valandos tik tais atvejais, jeigu darbo ar gamybos pobūdis neleidžia organizuoti darbą nustatant darbo dienos (pamainos) trukmę, neviršijančią 8 valandų; c) darbdavys privalo sudaryti įstaigos darbų sąrašą, kuriuose gali būti taikoma iki 24 valandų per parą darbo laiko trukmė. Be to pažymėtina, kad vadovaujantis DK 147 str. darbdavys privalo užtikrinti tolygų pamainų keitimąsi, atitinkamai šio straipsnio lingvistinė analizė leidžia daryti išvadą, kad darbdavys gali taikyti arba tik įprastą darbo laiko režimą, arba tik pamaininį. Kitokio ar mišraus darbo laiko režimo arba šių režimų tarpusavio derinimo įstatymų leidėjas nėra numatęs. Vilniaus RAAD pradėjęs taikyti Tvarkos nuostatas, susiklostys situacija, kuomet karjeros valstybės tarnautojai dirbs įstatymais nenumatytu mišriu darbo režimu, nes pagal savo prigimtį toks darbo laiko režimas neatitiks nei įprasto darbo laiko režimo, nei pamaininio.

Atkreipiame dėmesį, kad Nutarime atsispindi, jog paprastai suminė darbo laiko apskaita įvedama nepertraukiamai veikiančiose įstaigose, kuriose darbo ar gamybos pobūdis neleidžia organizuoti darbą nustatant darbo dienos trukmę, neviršijančią 8 valandų, taip pat pateikiamas tokių darbų sąrašas. Vilniaus RAAD nėra įstaiga, kuri veikia nepertraukiamai. Iki šiol Vilniaus RAAD darbą organizavo nustačius 8 valandų darbo dienos trukmę. Profesinės sąjungos duomenimis Vilniaus RAAD nebuvo priskirta jokių papildomų funkcijų, todėl negalėjo atsirasti poreikis įvesti suminę darbo laiko apskaitą. Profesinės sąjungos nuomone, siekiant užtikrinti Tvarkos 1 punkte numatytų funkcijų atlikimą, darbas Vilniaus RAAD turėtų būti organizuojamas DK 155 straipsnio nustatyta tvarka, kuomet esant reikalui, siekiant užtikrinti įmonėje darbo tvarką ar garantuoti, jog bus atlikti neatidėliotini darbai, darbdavys gali pavesti darbuotojui ne dažniau kaip kartą per mėnesį, o darbuotojo sutikimu – ne dažniau kaip kartą per savaitę budėti įmonėje pasibaigus darbo dienai arba poilsio ir švenčių dienomis.

Valstybės tarnautojams pavedus vykdyti funkcijas papildomu darbo laiku, pastarieji privalės ne tik atlikti savo tiesiogines funkcijas, bet ir vykdys funkcijas naktimis, poilsio dienomis. Pagal DK 147

str. kiekvieno įstaigos darbuotojo darbo ir poilsio laiko paskirstymas nustatomas pagal įmonės, įstaigos, organizacijos darbo (pamainų) grafikus, patvirtintus administracijos. Pažymėtina, kad darbo grafikai, jei jie yra sudaromi, turi atspindėti konkrečios įstaigos darbuotojų darbo ir poilsio laiko trukmę, kiekviena įstaiga turi patvirtinti individualius darbuotojų darbo grafikus. Būtina atkreipti dėmesį, kad pagal DK 147 str. 1 d., 3 d., administracija, suderinusi su darbuotojų atstovais, darbo grafikus privalo paskelbti ne vėliau nei likus 2 savaitėms iki šių grafikų įsigaliojimo. Tvarkos 13 punkte nustatyta darbuotojų grafikų derinimo su darbuotojų atstovais tvarka, kuomet darbo grafikai, parengti vadovaujantis šios tvarkos nuostatomis, savaimė, be jokių suderinimo procedūrų ar žymų, laikomi suderintais su darbuotojų atstovu, yra nepriimtina, nes darbuotojų darbo grafikų derinimo procedūra nustatyta vienašališkai, darbdavio nuožiūra, o tai prieštarauja DK 147 straipsnio nuostatomis. Minėta DK straipsnio nuostata įpareigoja darbdavį gauti darbuotojų atstovų sutikimą, suderinimo žymą darbuotojų darbo grafike. Profesinės sąjungos nuomone Tvarkos 13 punkte nustatyta suderinimo pagal nutylėjimą procedūra, vienašališkai nustatyta darbdavio, yra netinkama, atitinkamai darbuotojų darbo grafikų derinimo procedūra turi būti nustatyta socialiniams partneriams abipusiai priimtiniu būdu arba kolektyvinėje sutartyje nustatyta tvarka, bet ne vienašališkai darbdavio valia.

Pažymėtina, kad 2014 m. balandžio 15 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, reaguodama į Profesinės sąjungos pastabas bei abejones dėl suminės darbo laiko apskaitos įvedimo valstybės tarnautojams ir neturėdama vienareikšmio atsakymo, kurį galėtų pateikti Profesinei sąjungai, raštu Nr. (42-1)-D8-2940 kreipėsi į Valstybinę darbo inspekciją prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Darbo inspekcija), prašydama pateikti rekomendacijas ir išvadas dėl suminės darbo laiko apskaitos įvedimo valstybės tarnautojams. Mūsų žiniomis Darbo inspekcija atsakymo dar nepateikė, todėl norime atkreipti dėmesį, kad Vilniaus RAAD sprendimas dėl suminės darbo laiko apskaitos įvedimo gali pasirodyti esąs skubotas ir nepagrįstas.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, nesutinkame su Įsakymo ir Tvarkos projektais, prašome sustabdyti jų įgyvendinimą iki Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai bus pateiktas Darbo inspekcijos išaiškinimas.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai
pirmininkas

Vaidas Laukys

M. Bakienė, tel. 85 271 6118, el. paštas info@pareigunai.lt

Adresatų sąrašas:

1. Lietuvos Respublikos aplinkos ministrui
Valentinui Mazuroniiui
A.Jakšto g. 4, LT-01105, Vilnius
2. Valstybinės miškų tarnybos prie
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos
Direktoriui Rimantui Prūsaičiui
Pramonės pr. 11A, LT-51327, Kaunas
3. Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos
Alytaus regiono aplinkos apsaugos departamento
Direktoriui Česlovui Meržvinskui
Kauno g.69, LT-62107, Alytus
4. Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos
Kauno regiono aplinkos apsaugos departamento
Direktoriui Skirmantui Pociui
Rotušės a. 12, LT-44279, Kaunas
5. Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos
Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamento
Direktoriui Andriui Kairiui
Birutės g. 16, LT-91204, Klaipėda
6. Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos
Marijampolės regiono aplinkos apsaugos departamento
Direktoriui Vytautui Jaškevičiui
Dariaus ir Girėno g. 4, LT -68176, Marijampolė
7. Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos
Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamento
Direktoriui Valdemarui Jakštui
Žvaigždžių g. 21, LT-37109, Panevėžys
8. Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos
Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento
Direktoriui Kornelijui Škielai
M.K.Čiurlionio g. 3, LT-76303, Šiauliai
9. Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos
Utenos regiono aplinkos apsaugos departamento
Direktoriui Pranui Kudabai
Metalų g. 11, LT-28217, Utena